

Повідомлення для преси

Особи для зв'язку: Уляна Пасічник ДЛЯ НЕГАЙНОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ
Телефон: (416) 769-1762
E-адреса: uliana.pasicznyk@utoronto.ca

Презентація десятого тому «Історії України-Руси» Грушевського та вшанування Івана Яремка в Торонті

17 грудня 2014—У неділю 7 грудня близько вісімдесяти осіб зібралися разом із родиною і друзями бл. п. Івана Яремка в Інституті св. Володимира в Торонті на презентацію нового тому «Історії України-Руси» Михайла Грушевського та вшанування спонсора цього тому. Вечір був організований Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика Канадського інституту українських студій (Альбертський університет) спільно з Інститутом св. Володимира та Українсько-канадським дослідно-документаційним центром у Торонті.

Десятий том, що має підзаголовок «Козацька доба, 1657–1659», — це останній том багатотомної праці, написаної славним істориком. Незавершений оригінал був відредагований його дочкою Катериною і виданий у 1936 р., через два роки після смерти автора. Центральною історичною постаттю тому є наступник Богдана Хмельницького гетьман Іван Виговський, портрет якого прикрашає оправу книги. У даному томі йдеться про складну ситуацію у козацькій державі після смерті Хмельницького та переговори Виговського з Москвою і Річчю Посполитою з метою зберегти своє гетьманство й козацьку державу. Нове англomовне видання містить два вступні слова й об'ємний бібліографічний матеріал. У першому вступі редактор-консультант Ендрю Пернал представляє джерела до даного тому та його структуру. У другому вступі інший редактор-консультант Ярослав Федорук подає фактологічну й зворушливу розповідь про творчі зусилля Грушевського в останні роки його життя, коли він потрапив під пильний нагляд радянської влади та зрештою був заарештований і висланий з України.

Вечір у Торонті відкрив президент Інституту св. Володимира Пол Стратді, який відзначив неминуще значення праці Грушевського та заслугу Івана Яремка, одного з засновників інституту, в її публікації. Після цього п. Стратді представив аудиторії присутніх у залі трьох сестер п. Яремка — Розалію Яремко, Люсю Мігус та Жанет Кук, — а також його племінницю, Гелену Яремко-Джарвіс. Отець Богдан Сенцьо промовив своє благословення й молитву на вічну пам'ять.

У своєму зверненні директор Центру ім. Яцика д-р Франк Сисин пригадав, що при заснуванні центру бл. п. Петро Яцик передбачав, що великим його починанням має стати видання повної англomовної версії цієї хрестоматійної багатотомної історії, зініціювавши таким чином проєкт перекладу праць Грушевського. Доповідач відзначив відданість і працьовитість Грушевського в його праці над останнім томом «Історії», незважаючи на складні й загрозливі обставини. Як головний редактор англomовного видання д-р Сисин окреслив деякі труднощі, пов'язані з перекладом і підготовкою праць Грушевського, а також численні завдання, які мали виконати члени видавничої групи редакторів та наукових консультантів з тим, щоб англomовне видання було повним і точним. Він, зокрема, відзначив працю відповідального редактора десятого тому Мирослава Юркевича, редакторів-консультантів проф. Пернала і д-ра Федорука, та відповідального редактора цілого проєкту Уляни Пасічник. Д-р Сисин наголосив, що п. Яремко, перший член Онтарійського парламенту українського походження, розумів важливість праці Грушевського для відродження і поширення знань про минуле українців. Він також теплими

словами згадав про опіку, яку надали п. Яремку в останні роки його життя бл. п. Василь Самець і Роза Самець, зокрема переконавши його у рішенні підтримати проєкт видання праць Грушевського. Д-р Сисин висловив вдячність бл. п. Яремку за його спонсорство т. 10, відзначивши внесок у його пам'ять Фондації катедри українознавства (Торонто).

Проф. Пол Магочі, завідувач катедри українознавства ім. Івана Яремка Торонтського університету і член Фондації катедри українознавства, говорячи з перспективи викладача історії, висловив своє задоволення з того, що студенти нині можуть користатися з наявних англомовних томів Грушевського і не покладатися на російських істориків Соловйова і Ключевського. Проф. Магочі також говорив про високу якість англомовних перекладів «Історії» Грушевського, зокрема відзначаючи обсяг перевірених і оновлених бібліографічних даних та нових і дуже зручних у користуванні мап. На думку проф. Магочі, кожен із перекладених томів уже сам собою є великим науковим звершенням. Вказавши, що тт. 2, 3, 4 і 5, редакторська робота над якими триває нині (надрукованими є тт. 1, 6, 7, 8, 9 кн. 1 і кн. 2 у двох частинах, а також т. 10), присвячені малодослідженому в українській історії періоду XII–XV ст., він зазначив, що їхня поява в англійському перекладі стане надзвичайно цінним внеском до історичної науки.

Оксана Закидальська коротко продемонструвала відеозапис інтерв'ю, що вона взяла в Івана Яремка кілька років тому. Глядачі мали нагоду бачити і чути самого п. Яремка, про те, як він виростав в Онтаріо, про його академічний, професійний та особистий досвід правника і політика, та про його переоцінку української історії і власної спадщини у дорослому віці. Він пригадує своє обурення щодо триваючої віками залежності й обмежених можливостей українців на рідній землі та його захоплення, що, незважаючи на такі обставини, українці змогли зберегти і розвинути свою ідентичність і культуру. Пригадуючи свою багатогранну політичну кар'єру в Канаді, він наголосив на постійній відданості ідеї людських і громадських прав та прагненні як міністра громадянства плекати інтеграцію, а не асиміляцію, новоприбулих, що на сьогодні стало наріжним каменем багатокультурного суспільства Канади.

Перекладач т. 10 та інших томів «Історії» Марта Олійник розповіла про особливу любов Михайла Грушевського до науки. У сімнадцятирічному віці майбутній історик дізнався, що в рік його народження, 1866 р., жодної наукової книги українською мовою не було опубліковано в Російській імперії через суворі обмеження, накладені Валуєвським циркуляром. Давши собі слово заповнити цю прогалину власними публікаціями, Грушевський дотримався його, видавши за своє життя близько 2000 наукових праць.

Директор Видавництва КІУСу д-р Марко Стех відзначив щедру підтримку п. Яремка та його бл. п. дружини Марії, яку вони надали низці українських наукових і культурних інституцій, особливо у запровадженні українських курсів у Йоркському університеті. Він також відзначив працю інших членів видавничого колективу, зокрема технічного редактора й укладача покажчика Тані Плавушак-Стех, укладача мап Венді Джонсон та дизайнера обкладинки Михайла Черкаса. Д-р Стех подякував аудиторії і запросив підійти до стелажу видань Видавництва КІУСу та придбати т. 10, а також інші томи «Історії» та публікації видавництва.

Президент Освітньої фундації ім. Петра Яцика і дочка засновника Центру ім. Яцика Надя Яцик подякувала д-ру Сисина та видавничому колективу за здійснення мети її батька — публікацію повного англійського перекладу «Історії» Грушевського. Вона також висловила вдячність п. Яремку за підтримку т. 10, відзначивши, що її покійний батько поважав пристрасть, окриленість і відданість Івана Яремка Україні і українській громаді. Після цього п-і Яцик подарувала родині Яремка примірники біографії свого батька, «Leaving Home» [Залишаючи дім]. Вечір завершився прийняттям у вестибюлі Інституту св. Володимира.

Т. 10 «Історії України-Руси» наявний у Видавництві КІУСу за 119.95 дол. Замовити його, інші томи «Історії» чи будь-які інші видання КІУСу можна через веб-сторінку видавництва: <http://www.ciuspress.com>, тел. (780) 492-2973 або написавши до CIUS Press, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8.

Фото: (1) Д-р Франк Сисин презентує новий том Грушевського (фото Вільяма Шуха); (2) Надя Яцик і Розалія Яремко; (3) Пол Магочі, Франк Сисин і Надя Яцик (другий ряд) та сестри Івана Яремка — Розалія, Люся і Джанет (перший ряд).

The Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) is a leading centre of Ukrainian studies outside Ukraine that engages in and support research and scholarship in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies. If you would like more information on the Institute, please visit our website at www.cius.ca, facebook page at www.facebook.com/canadian.institute.of.ukrainian.studies?ref=hl or contact Dr. Bohdan Klid at (780) 492-2972; cius@ualberta.ca.

Канадський інститут українських студій (КІУС) — провідний осередок українознавчих студій поза межами України, покликаний розвивати і підтримувати науково-дослідну роботу з української та українсько-канадської тематики. Щоб отримати детальнішу інформацію, просимо відвідати наш веб-сайт www.cius.ca, фейсбук www.facebook.com/canadian.institute.of.ukrainian.studies?ref=hl або зв'язатися з д-ром Богданом Клідом (780) 492-2972; cius@ualberta.ca.